

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

14. juuli 2005 *

Kohtuasjas C-26/00,

mille esemeks on EÜ artikli 230 alusel 29. jaanuaril 2000 esitatud tühistamishagi,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: M Fierstra ja J. van Bakel,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: T. van Rijn ja C. van der Hauwaert,
kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

keeda toetab

Hispaania Kuningriik, esindaja N. Díaz Abad, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astuja,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (ettekandja), G. Arestis ja J. Klučka,

kohtujurist: P. Léger,

kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 17. veebruari 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Madalmaade Kuningriik palub oma hagiavalduses tühistada komisjoni 15. novembri 1999. aasta määrus (EÜ) nr 2423/1999, millega kehtestatakse kaitsemeetmed CN-koodi 1701 alla kuuluva suhkru ning CN koodide 1806 10 30 ja 1806 10 90 alla kuuluvate suhkru- ja kakaosegude suhtes, mis pärinevad ülemeremaadest ja -territooriumidelt (EÜT L 294, lk 11; edaspidi „vaidlustatud määrus“).

Õiguslik raamistik

Suhkrusektori turgude ühine korraldus

- 2 Euroopa Liidu Nõukogu kodifitseeris 13. septembri 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 2038/1999 suhkrusektori turgude ühise korralduse kohta (EÜT L 252, lk 1) 30. juuni 1981. aasta määruse (EMÜ) nr 1785/81, millega see ühine korraldus kehtestati (EÜT L 177, lk 4) ja mida on mitmel korral muudetud. Selle korralduse eesmärk on reguleerida ühenduse suhkruturgu, et parandada ühenduse suhkrutootjate tööhõivet ja elatustaset.
- 3 Garanteeritud hinna näol ühenduse tootmisele antud toetus on piiratud nõukogu poolt määruse nr 2038/1999 alusel igale liikmesriigile antud siseriiklike tootmis-kvootidega (A- ja B-kvoodid), mida liikmesriik hiljem oma tootjate vahel jaotab. B-kvoodi alla kuuluvale suhkrule (B-suhkur) rakendatakse võrreldes A-kvoodi alla kuuluva suhkruga (A-suhkur) kõrgemat toodangumaksu. A- ja B-kvoote ületavat toodetud suhkrut nimetatakse C-suhkruks ja seda on Euroopa Ühenduses lubatud turustada üksnes juhul, kui see on liidetud järgmise hooaja A- ja B-kvootidesse.
- 4 Ühendusevälisele ekspordile, v.a C-suhkru ekspordile, kohaldatakse vastavalt määruse nr 2038/1999 artiklile 18 eksporditoetust, millega hüvitatakse ühenduse turu ja maailmaturu hinna vahe.
- 5 Eksporditoetust saada võivaid suhkrukoguseid ja toetuste aastast kogusummat reguleerivad Maailma Kaubandusorganisatsiooni lepingud (edaspidi „WTO lepingud”), mille üheks osapooleks on ühendus ja mis on heaks kiidetud nõukogu

22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT L 336, lk 1; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80). Alates hiljemalt turustusaastast 2000/2001 pidid toetusega eksporditud suhkru kogus ja toetuste kogusumma piirduma 1 273 500 tonni ja 499,1 miljoni euroga, kujutades seeläbi endast turustusaastat 1994/1995 puudutavate numbrite suhtes vastavalt 20- ja 36-prot-sendilist vähendamist.

Ülemeremaade ja -territooriumide ühendusega assotsieerimise kord

- 6 EÜ artikli 3 lõike 1 punkti s kohaselt hõlmab ühenduse tegevus ülemeremaade ja -territooriumide (ÜMT) assotsieerimist „selleks, et laiendada kaubandust ning ühiselt edendada majanduslikku ja sotsiaalset arengut”.
- 7 Hollandi Antillid ja Aruba on ÜMT osa.
- 8 Viimaste assotsieerimist ühendusega reguleerib EÜ asutamislepingu neljas osa.
- 9 EÜ asutamislepingu artikli 136 (muudetuna EÜ artikkel 187) alusel on vastu võetud mitu otsust, millest nõukogu 25. juuli 1991. aasta otsus 91/482/EMÜ ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Majandusühendusega assotsieerimise kohta (EÜT L 263, lk 1) on selle artikli 240 lõike 1 kohaselt rakendatav kümme aastat alates 1. märtsist 1990.

- 10 Selle otsuse teatud sätteid muudeti nõukogu 24. novembri 1997. aasta otsusega 97/803/EÜ, millega muudetakse vahehindamisel otsust 91/482 (EÜT L 329, lk 50). Otsust 91/482, mida muudeti otsusega 97/803 (edaspidi „ÜMT otsus“), pikendati nõukogu 25. veebruari 2000. aasta otsusega 2000/169/EÜ (EÜT L 55, lk 67) kuni 28. veebruarini 2001.

- 11 ÜMT otsuse artikli 101 lõige 1 sätestab:

„ÜMT-st pärit kaubad imporditakse ühendusse imporditollimaksuvabalt.”

[Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]

- 12 Sama otsuse artikkel 102 näeb ette:

„Ilma et see piiraks käesoleva artikli 108b kohaldamist, ei kohalda ühendus ÜMT-st pärinevate kaupade importimisele koguselisi piiranguid ega samaväärse toimega meetmeid.”

- 13 Mainitud otsuse artikli 108 lõike 1 esimene taane viitab selle sama otsuse II lisale, et määratleda päritolustaatusega kaupade mõiste ja sellega seonduva halduskoostöö meetodid. Selle lisa artikli 1 kohaselt loetakse kaup ÜMT-st, ühendusest või Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani riikidest (edaspidi „AKV riigid“) pärinevaks, kui see on täielikult ÜMT-s valmistatud või seal piisavalt töödeldud.

- 14 Nimetatud II lisa artikli 3 lõige 3 annab nimekirja töödest või töötlemistoimingutest, mida käsitletakse ebapiisavana, et anda eelkõige ÜMT-st pärinevale kaubale päritolustaatus.
- 15 Selle lisa artikli 6 lõige 2 sisaldab eeskirju „EÜ/ÜMT ja AKV/ÜMT päritolu kumulatsiooni” kohta. See sätestab:
- „Kui täielikult ühenduses või AKV riikides valmistatud kaubad on läbinud tööd või töötlust ÜMT-s, loetakse need täielikult ÜMT-s valmistatuks.”
- 16 Vastavalt mainitud lisa artikli 6 lõikele 4 kohaldatakse EÜ/ÜMT ja AKV/ÜMT päritolu kumulatsiooni eeskirju „ÜMT-s teostatud mis tahes töö või töötlemistoimingu suhtes, sealhulgas artikli 3 lõikes 3 loetletud toimingute suhtes”.
- 17 Otsusega 97/803 lisati ÜMT otsusesse eelkõige artikkel 108b, mille lõige 1 sätestab, et „II lisa artiklis 6 ette nähtud AKV/ÜMT päritolu kumulatsioon on lubatud 3000 tonni suhkrusuhtes aastas”. Otsus 97/803 ei piira samas aga EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooni eeskirja kohaldamist.
- 18 ÜMT otsuse artikli 109 lõige 1 lubab Euroopa Ühenduste Komisjonil võtta „vajalikke kaitsemeetmeid”, kui „[selle otsuse] rakendamisel tekivad mõnes ühenduse või ühe või mitme liikmesriigi majandussektoris tõsised häired või satub ohtu nende väline finantsstabiilsus või [kui] tekivad raskused, mis võivad tingida olukorra halvenemise

ühenduse mõnes tegevusvaldkonnas või mõne ühenduse piirkonna majandusolukorra halvenemise [...]”. Mainitud otsuse artikli 109 lõike 2 kohaselt peab komisjon valima „meetmed, mis häiriksid assotsieerimist ja ühenduse toimimist kõige vähem”. Lisaks sellele „[n]eed meetmed ei tohi olla ulatuslikumad, kui on tekkinud raskuste lahendamiseks tingimata vaja”.

EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkru ning suhkru- ja kakaosegude impordi suhtes võetud kaitsemeetmed

19 Komisjon võttis vaidlustatud määruse vastu ÜMT otsuse artikli 109 alusel.

20 Vaidlustatud määruse viiest esimesest põhjendusest tuleneb järgnev:

„(1) viimastel kuudel on tekkinud ühenduse suhkrosektori olulist halvenemist kaasa tuua võivad raskused; need raskused on tingitud EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkru kui ka ülemeremaade ja -territooriumide päritoluga suhkru- ja kakaosegude impordi väga jõulisest kasvust alates aastast 1997. Nende kaupade importimisel ühendusse kohaldatakse ÜMT otsuse artikli 101 lõike 1 alusel imporditollimaksuvabastust;

(2) see import võib ühenduse suhkrosektori turu ühise korralduse toimimist oluliselt halvendada ja tekitada väga kahjulikke tagajärgi ühenduse suhkrosektori ettevõtjatele;

- (3) turukorralduse toimimist ohustab tugev tasakaalust väljaviimine; suhkrutarbimine ühenduse turul on muutumatu; järelkult sunnib iga sekkumishinnast madalama hinnaga ühendusse tehtud suhkruimport eksportima vastava koguse ühenduse suhkrut, mida ei suudeta sel turul läbi müüa; selle suhkru eksporditoetused tasutakse ühenduse eelarvest (käesoleval ajal ligikaudu 520 eurot tonni kohta). Selle ekspordi maht on piiratud GATT-i lepingutega ja seega vähendab import võimalust eksportida suhkrut kvoodi piires; selle probleemi lahendamiseks tuleb ette näha ühenduse tootmiskvootide vähendamine;
- (4) ka ühenduse suhkrusektori ettevõtjad riskivad suurenenud impordist tuleneva kahjuga. Suhkruturu ühise korralduse peamiseks tunnusjoonteks on esiteks ühenduse suhkru tootjate poolse omafinantseerimise ja ühenduses toodetud suhkru ülejääkide realiseerimise (eelkõige eksporditoetuste teel) põhimõte ja teiseks miinimumhind, mida Euroopa suhkru tootjad tooraine (suhkrupeet) eest peavad maksma. Kui suurenenud suhkruimport, olgu siis suhkru või suure suhkruisaldusega kaupade kujul, toimub madalamate hindadega kui need, millega ühenduse tootjad võivad võrreldavaid kaupu müüa, viib see ühenduse ettevõtjate tegevuse tugevalt tasakaalust välja; need ettevõtjad ei suuda ühise põllumajanduspoliitikaga talunike kasuks kehtestatud piirangute tõttu selliselt imporditud kaupadega konkureerida;
- (5) toetusega ekspordi mahu kasvu tõttu võivad tõusta kvoodi piires eksporditud suhkru puhul kulud ühiku kohta ja seega ühenduse suhkru tootjate poolt makstava toodangumaksu summa”.

[Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

21 Vaidlustatud määruse kaheksas ja üheksas põhjendus täpsustavad järgmist:

„(8) sel eesmärgil tuleks [...] suhkur lubada ühenduses vabasse ringlusse impordi-tollimaksuvabalt üksnes tingimusel, et ühenduse õigusaktidega kindlaks määratud standardkvaliteediga ühenduse Euroopas asuvatesse sadamatesse tarnitud pakendamata suhkru dokumentatsioonis esitatud impordihind CIF-etapis ei ole madalam kui asjaomastele kaupadele kohaldatav sekkumishind; see meede peaks tagama, et imporditud suhkrut ei müüduks ühenduse turuhinnast madalama hinnaga, ja võimaldab saavutada eesmärgi välistada selle impordi tasakaalust väljaviiv mõju, tagades samal ajal asjaomastele ÜMT ettevõtjatele piisava kasumi ühiku kohta ja EÜ asutamislepinguga ühenduse kaupade ja ÜMT päritolustaatusega kaupade kasuks kehtestatud sooduskorrast kinnipidamise;

(9) mis puudutab [...] suhkru- ja kakaosegusid, siis tuleks nende importimise suhtes selles etapis teostada ühenduse järelevalvemenetlust; see meede võimaldab komisjonil jälgida tähelepanelikult selle impordi arengut koguste ja hindade osas, tekitamata ettevõtjatele täiendavaid halduskohustusi”.

22 EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkru suhtes võeti kaitsemeede hinna alampiiri kujul. Vaidlustatud määruse artikli 1 lõige 1 sätestab:

„CN-koodi 1701 alla kuuluvad EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga kaubad lubatakse ühenduses vabasse ringlusse imporditollimaksuvabalt üksnes siis, kui nõukogu

[17. aprilli 1972. aasta] määrusega (EMÜ) nr 793/72, millega kehtestatakse valge suhkru standardkvaliteet (EÜT L 94, lk 1), kindlaks määratud kvaliteediga pakendamata suhkru impordihind CIF-etapis ei ole madalam kui asjaomastele kaupadele kohaldatav sekkumishind.”

- 23 Mis puudutab ÜMT päritolustaatuses suhkru- ja kakaosegusid (CN-koodide 1806 10 30 ja 1806 10 90 alla kuuluvad kaubad), siis vaidlustatud määruse artikkel 2 sätestab, et nende ühenduses vabasse ringlusse lubamisele „kohaldatakse komisjoni [2. juuli 1993. aasta] määruse (EMÜ) nr 2454/93 [millega kehtestatakse rakendussätteid nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3)] artiklis 308d ette nähtud korras ühenduse järelevalvemenetlust”.

- 24 Nimetatud artikli 308d lõige 1 sätestab:

„Kui ühenduse sooduskorra alusel toimuva impordi üle on vaja teostada järelevalvet, edastavad liikmesriigid komisjonile üks kord kuus või komisjoni taotluse korral sagedamini andmed eelnevate kuude jooksul tariifse sooduskorra alusel vabasse ringlusse lubatud toodete koguste kohta.”

- 25 Vaidlustatud määrus kehtib vastavalt selle artiklile 3 kuni 29. veebruarini 2000.

Asjaolud

- 26 1999. aasta juuli lõpus viis komisjon Arubalt pärineva suhkru ning kakao- ja suhkrusegude impordi suhtes läbi ÜMT otsuse artiklis 109 ette nähtud menetluse.

Komisjon tuvastas liikmesriikidele adresseeritud 23. juuni 1999. aasta teatises suhkru ja suhkru- ning kakaosegude ühendusse importimise jõulise tõusu eelnevate kuude jooksul ja leidis selle tõusu põhjuseks olevat asjaolu, et neid kaupu pakuti ühenduse turul madalamate hindadega kui need, mida pakuvad ühenduse suhkrutootjad, ja seetõttu viib see olukord tugevalt tasakaalust välja „ühenduse ettevõtjate tegevuse, kes ei suuda ühise põllumajanduspoliitikaga talunike kasuks kehtestatud piirangute tõttu konkureerida imporditud kaupadega”.

- 27 Komisjon leidis, et ÜMT tootjad ostsid ühenduses oma suhkru maailmaturul pakutava hinnaga, mis oli ühenduse turuhinnast madalam rohkem kui 500 euro võrra tonni kohta. See kaup imporditi pärast kerget töötlemist maksuvabalt ühendusse tagasi.
- 28 ÜMT otsuse IV lisa artikli 1 lõikes 2 sätestatud nõuandekomitee kogunes 30. juunil 1999. Enamik liikmesriike pooldas komisjoni ettepanekut võtta kaitsemeetmed. Madalmaade Kuningriik oli selle ettepaneku vastu, väites eelkõige, et ei ole esitatud tõendeid selle kohta, et asjaomast suhkrut müüdi ühenduse turul pakutavast madalama hinnaga, ja et kaitsemeetmete võtmiseks ette nähtud tingimused ei olnud täidetud.
- 29 Komisjon ei asunud seega seda ettepanekut kohe rakendama, kuid ta alustas 1999. aasta augustis uut menetlust, mis laienes sel korral kõikidest ÜMT-dest pärineva suhkru ning suhkru- ja kakaosegude impordile. Komisjon leidis, et juunis Aruba suhtes tuvastatud sekkumishinnast madalama hinnaga teostatud impordi tõusutendents on leidnud kinnitust kõikide ÜMT-de osas.

- 30 Nõuandekomitee kogunes uuesti sama aasta 8. septembril ja enamik liikmesriike (Madalmaade Kuningriik kordas oma vastuseisu komisjoni ettepanekule) pooldas kaitsemeetmete võtmist ning need võeti lõpuks vastu 15. novembril 1999 pärast seda, kui tuvastati impordi jõuline kasv sama aasta septembri- ja oktoobrikuus.
- 31 Madalmaade Kuningriik suunas vaidlustatud määruse ÜMT otsuse IV lisa artikli 1 lõike 5 kohaselt nõukogusse, kes ei kasutanud talle nimetatud artikli lõikes 7 pakutud võimalust võtta vastu erinev otsus.

Poolte nõuded

- 32 Madalmaade valitsus palub Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud otsus;
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 33 Komisjon taotleb:

- jätta hagi rahuldamata põhjendamatusse tõttu;
- mõista kohtukulud välja Madalmaade Kuningriigilt.

- 34 Euroopa Kohtu president lubas 11. märtsi 2000. aasta määrusega Hispaania Kuningriigil komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuda.
- 35 Madalmaade Kuningriik taotles 12. juulil 2000 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud kirjaga Euroopa Kohtus poolelioleva menetluse peatamist kuni Esimese Astme Kohtu otsuse kuulutamiseni kohtuasjas T-47/00: Rica Foods *v.* komisjon, mille esemeks on samuti vaidlustatud määruse tühistamine.
- 36 Euroopa Kohtu president rahuldab selle taotluse EÜ Kohtu põhikirja artikli 47 kolmanda lõigu ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 82a lõike 1 esimese lõigu punkti a alusel 17. oktoobri 2000. aasta määrusega.
- 37 Esimese Astme Kohus jättis 17. jaanuari 2002. aasta otsusega kohtuasjas T-47/00: Rica Foods *v.* komisjon (EKL 2002, lk II-113) hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Hagi

- 38 Madalmaade Kuningriik esitab vaidlustatud määruse tühistamise nõude toetuseks neli väidet, mis tulenevad vastavalt:

— ÜMT otsuse artikli 109 lõike 1 rikkumisest seetõttu, et komisjon tugines vaidlustatud määruse artikli 1 vastuvõtmisel suhkrut puudutavate faktide ilmselt ebatäpsele hindamisele või vähemalt kuritarvitas oma pädevust võtta kaitsemeetmeid;

- sama sätte rikkumisest seetõttu, et komisjon tugines vaidlustatud määruse artikli 2 vastuvõtmisel kakao- ja suhkrusegusid puudutavate faktide ilmselt ebatäpsele hindamisele või vähemalt kuritarvitas oma pädevust võtta kaitsemeetmeid;

- EÜ artiklis 253 sätestatud põhjendamiskohustuse rikkumisest seetõttu, et määruse põhjendused on ebapiisavad, omavahel vastuolus ja osaliselt arusaamatud;

- ÜMT otsuse artikli 109 lõike 2 rikkumisest seetõttu, et komisjon nägi vaidlustatud määruse artiklis 1 ette, et EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkru impordihind CIF-etapis ei tohi olla madalam kui suhkrule kohaldatav EÜ sekkumishind.

Esimene väide, mis tuleneb ÜMT otsuse artikli 109 lõike 1 rikkumisest ja puudutab suhkrule kehtestatud hinna alampiiri

Poolte argumendid

- ³⁹ Esimese väitega leiab Madalmaade valitsus, et komisjon viis enne kaitsemeetmete võtmise vajaduse üle otsustamist EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkru ühendusse importimise suhtes läbi faktide ilmselt ebatäpse hindamise ja kuritarvitas võimu seeläbi, et asjaomaste kaitsemeetmete eesmärk oli ilmselgelt kaitsta Euroopa suhkruootjaid mis tahes võimaliku ÜMT-st pärineva piiramata impordikonkurentsi eest.

- 40 Nimetatud valitsus on seisukohal, et kaitsemeetmed kujutavad endast tavaliselt kohaldatavate kaubanduslike õigusnormide suhtes erandit. Seega lasub komisjonil kohustus tõendada ÜMT otsuse artiklis 109 sätestatud objektiivsete hindamiskriteeriumide alusel erandolukorra olemasolu, mis nõuab selliseid meetmeid. Käesolevas asjas olukord selline ei olnud.
- 41 Esimene väide koosneb kuuest osast.
- 42 Esiteks väidab Madalmaade valitsus, et ÜMT-st imporditud suhkru kogus, mis ulatus Euroopa Ühenduste Statistikaameti (Eurostat) andmetel 1999. aastal ligikaudu 45 000 tonnini ehk vähem kui 0,4%-ni ühenduse toodangust ja natuke vähem kui 3%-ni AKV riikidest ja Indiast pärinevast soodusimpordist, ei kujuta endast suhkruturu ühise korralduse häirimise ohtu.
- 43 Teiseks leiab Madalmaade valitsus, et komisjon ei ole tõendanud, et ÜMT-st pärinevat suhkrut müüdi ühenduses sekkumishinnast madalama hinnaga.
- 44 Kolmandaks märgib Madalmaade valitsus, et suhkru kogutoodang ühenduses varieerub aastast aastasse rohkem kui miljoni tonni ulatuses. Kuna ka suhkrutarbimine on kõikuv, põhineb väide, mille kohaselt tingib iga täiendav ÜMT-st imporditud kogus vastava koguse ekspordimise, liigsel lihtsustamisel ja isegi tegelikkusega mitte arvestamisel. Igal juhul, isegi, kui subsideeritud ekspordi vastav

kasv on leidnud tuvastamist, ei kujuta sellest tulenevad tagajärjed Madalmaade valitsuse hinnangul ühenduse eelarve jaoks olulist põhjust, mis õigustaks kaitsemeetmete võtmist ÜMT otsuse artikli 109 tähenduses, kuna sellised tagajärjed on omased igale impordivabadusel põhinevale süsteemile.

- 45 Neljandaks väidab Madalmaade valitsus, et vaidlusalune suhkruiport ei tekita ühendusele raskusi WTO lepingutest tulenevate kohustuste täitmise suhtes. Tuginedes Esimese Astme Kohtu presidendi 30. aprilli 1999. aasta määrusele kohtuasjas T-44/98 R II: *Emesa Sugar v. komisjon* (EKL 1999, lk II-1427, punkt 107), toob Madalmaade valitsus esile, et ühendusel on piisavalt otsustusruumi, et ÜMT-st pärineva suhkru impordi suurenemisele kuni aastani 2000 vastu seista.
- 46 Viidendaks avaldab Madalmaade valitsus kahtlust, et komisjon nägi vaidlustatud määrust vastu võttes ette tootmiskvootide vähendamist. Igal juhul ei saanud seda vähendamist tingida vaidlusalune suhkruiport iseenesest.
- 47 Viimaseks väidab nimetatud valitsus, et tõendamist ei ole leidnud asjaolu, et vaidlusalune suhkruiport tekitas ühenduse tootjatele kahju. Esiteks, eksporditoetusi rahastas Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond (EPATF), mitte ühenduse tootjad. Seejärel müüdi aastal 1999 suhkrut ÜMT tootjatele maailmaturu hinnast ligikaudu kaks korda kallima hinnaga, mis andis ühenduse tootjatele märkimisväärset tulu. Lõpuks ei ole komisjon tõendanud, et iga ÜMT-st imporditud tonn tõi kaasa ühenduse tootjate teostatud müügi samaväärse vähenemise.

- 48 Komisjon vastab, et Eurostati andmeil ulatus ÜMT-st pärineva suhkru koguimport 10 251,7 tonnini aastal 1997 ja 43 948,4 tonnini jaanuarist kuni oktoobrini 1999, mis tähendab 328-protsendilist tõusu, kusjuures muu hulgas on tuvastatud ka selle impordi kasvu kiirenemine augustist kuni oktoobrini. Suurem osa sellest impordist puudutas EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkrut.
- 49 Komisjon on seisukohal, et impordi selline tõus võis suhkruturu ühise korralduse toimimise tugevalt tasakaalust välja viia. Arvestades selle turu üldist küllastunud olukorda, takistab teatud suhkrukoguse import sama suure koguse ühenduse suhkru turustamist ühenduse turul, mistõttu tuleb see kogus ekspordida nii ühenduse eelarve kui ka eksporditoetuste rahastamises osalevate suhkrutootjate kulul.
- 50 Komisjon on seisukohal, et mis tahes täiendav suhkruimport, isegi väikeses koguses, võib turu tasakaalust välja viia. Ühendus võib impordi tõusu tõttu olla sunnitud vähendama ühenduse tootmiskvoote, mis oleks vastuolus ühise põllumajanduspoliitika põhimõtete ja eesmärkidega. Selles osas viitab komisjon 8. veebruari 2000. aasta otsusele kohtuasjas C-17/98: Emesa Sugar (EKL 2000, lk I-675, punkt 56).
- 51 Imporditud kauba müümine sekkumishinnast madalama hinnaga halvendab impordi tõusu tagajärgi, kuna ühenduse tootjad ei saa oma suhkrut madalama hinnaga pakkuda, sest neil lasub vastavalt määruse nr 2038/1999 artiklile 6 kohustus tasuda ostetud suhkrupeetide eest miinimumhinda. Komisjon võis põhjendatult kahtlustada, ilma seda tegelikult tuvastamata, et ÜMT ettevõtjad ostsid C-suhkrut

maailmaturu hinnaga ja importisid selle ühendusse sekkumishinnast madalama hinnaga.

- 52 Komisjon väidab veel, et ühine turukorraldus kehtestas tootekvoodid nii suhkrule, mida tarbitakse ühenduse turul (A-suhkur), kui ka suhkrule, mida võib toetusega eksportida (A- ja B-suhkur). Komisjon on seisukohal, et kui suhkrutootjad ei saa A-suhkrut ühenduse turul läbi müüa, püüavad nad seda eksportida vältimatult subsideeritud ekspordina. Teine võimalus oleks suhkru ladustamine, aga mõne aasta eest lõppes suhkru sekkumiseks pakkumine ja seetõttu komisjon seda võimalust ei soovita, arvestades sellest ühenduse eelarvesse tulenevaid kulusid.
- 53 Mis puudutab suhkruturu ühise korralduse raames võetud kohustuste täitmist, siis osundab komisjon eespool viidatud kohtuotsuse Emesa Sugar punktile 56.
- 54 Lõpuks, mis puudutab ühenduse ettevõtjatele tekkivaid kahjulikke tagajärgi, siis väidab komisjon, osundades eespool viidatud kohtuotsuse Emesa Sugar punktile 56 ja kohtujurist Ruiz-Jarabo Colomeri selles kohtuasjas antud ettepaneku punktile 88, et kõiki eksporditoetusi ei rahasta EPATE, kuna olulise osa katavad ühenduse tootjad. Isegi juhul, kui olla nõus sellega, et mõned ühenduse tootjad võivad saada tulu C-suhkru müügist ÜMT tootjatele, jääb komisjon seisukohale, et see ei kompenseeri kogu sektorile tekitatud kahju.
- 55 Hispaania valitsus kaitseb komisjoniga samasugust positsiooni. Ta märgib, et ÜMT-st pärineva suhkru impordi oluline kasv alates aastast 1997 on tagajärg ÜMT

otsuse muutmisele, millega piirati AKV/ÜMT päritolu kumulatsiooniga kaupade maksuvaba importimist ühendusse. Selle sektori ettevõtjad, kes said sellest kavatsusest teada alates muudatustepaneku avaldamisest aastal 1996, läksid üle EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga kaupadele, mida see muudatus ei puudutanud. Kaitsemeetmete eesmärk oli seega kaitsta ühise põllumajanduspoliitika raames ühenduse tootjate huve, mõjutamata seejuures ÜMT majandust, kuna meetmed ei puudutanud neis riikides toodetud suhkrut.

- 56 Nimetatud valitsus väidab samuti, et aastal 1999 oli suhkru hind maailmaturul 242 eurot tonni kohta, sellal kui Hispaanias müüdi suhkrut hinnaga 775 eurot tonni kohta. ÜMT ettevõtjate kasumimarginaal oli seega 533 eurot tonni suhkru kohta, mida nad eksportisid ühendusse tollimaksuvabalt. Järelikult oli neil võimalus osta C-suhkrut ja vältida minimaalse töötlemise järgselt tollimaksu tasumist, saades seeläbi suurt kasumit.
- 57 Hispaania valitsus, meenutades, et kõnelust suhkrut ei ole saanud ÜMT-s kasvatatud põllukultuuridest, märgib muu hulgas, et ÜMT otsus võttis arvesse nende territooriumide arengut. Need maad ei saa mingit kasu töötlemistoimingutest tekkivast lisaväärtusest, millest sõltub EÜ/ÜMT päritolu kumulatsioon, kuna tegelikult ei tekita seal läbiviidav minimaalne töötlemine töökohti ega soodusta seega ÜMT arengut.

Euroopa Kohtu hinnang

- 58 Esiteks tuleb meenutada, et ühenduse institutsioonidel on ÜMT otsuse artikli 109 kohaldamisel lai kaalutusõigus (vt selle kohta 11. veebruari 1999. aasta otsus

kohtuasjas C-390/95 P: Antillean Rice Mills jt v. komisjon, EKL 1999, lk I-769, punkt 48, ja 22. novembri 2001. aasta otsused kohtuasjas C-110/97: Madalmaad v. nõukogu, EKL 2001, lk I-8763, punkt 61, ning kohtuasjas C-301/97: Madalmaad v. nõukogu, EKL 2001, lk I-8853, punkt 73).

- 59 Nendel tingimustel peab ühenduse kohus piirduma uurimisega, kas selle õiguse kasutamisel esineb ilmne viga või võimu kuritarvitamine või on ühenduse institutsioonid ilmselgelt ületanud oma kaalutusõiguse piire (vt eespool viidatud kohtuotsus Antillean Rice Mills jt v. komisjon, punkt 48; otsus kohtuasjas C-110/97: Madalmaad v. nõukogu, punkt 62, ja otsus kohtuasjas C-301/97: Madalmaad v. nõukogu, punkt 74)
- 60 Seda ühenduse kohtu kontrolli intensiivsuse piirangut rakendatakse eelkõige siis, kui, nagu käesolevas asjas, ühenduse institutsioonid peavad tegutsema erinevate huvide lepitajatena ja peavad seega tegema valikuid nende oma vastutusalasse kuuluvate poliitiliste valikuvõimaluste raames (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Emesa Sugar, punkt 53).
- 61 ÜMT otsuse artikli 109 lõike 1 kohaselt „võib” komisjon võtta kaitsemeetmeid, „kui [selle otsuse] rakendamisel tekivad mõnes ühenduse või ühe või mitme liikmesriigi majandussektoris tõsised häired või satub ohtu nende väline finantsstabiilsus” või „kui tekivad raskused, mis võivad tingida olukorra halvenemise ühenduse mõnes tegevusvaldkonnas või mõne ühenduse piirkonna majandusolukorra halvenemise”. Euroopa Kohus on oma eespool viidatud otsuse Antillean Rice Mills jt v. komisjon punktis 47 leidnud, et nimetatud lõikes sätestatud esimese juhtumi puhul tuleb tuvastada põhjusliku seose olemasolu, sest kaitsemeetmete eesmärk peab olema kõrvaldada või pehmedada käsitletavas sektoris tekkinud raskusi, ja et seevastu teise juhtumi puhul ei ole nõutud, et kaitsemeetme kehtestamist õigustavad raskused peavad tulenema ÜMT otsuse kohaldamisest.

- 62 Komisjon võttis vaidlustatud määruse aluseks ÜMT otsuse artikli 109 lõikes 1 sätestatud teise juhtumi. Selle määruse esimesest põhjendusest tuleneb, et komisjon võttis vaidlusaluse kaitsemeetme, kuna „viimastel kuudel olid tekkinud raskused, mis sisaldavad ühenduse suhkrusektori olulise halvenemise ohtu”.
- 63 Nimetatud määruse eelkõige teisest kuni viiendast põhjendusest tuleneb, et ÜMT otsuse artikkel 109 on põhjendatud asjaoluga, et EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkru ja segude import sisaldas suhkrusektori turu ühise korralduse toimimisele olulise halvenemise ohtu ja ühenduse selle sektori ettevõtjatele väga kahjulikku mõju.
- 64 Esimene väide koosneb kuuest osast, millest viis esimest käsitlevad põhimõtteliselt suhkruturu ühise korralduse häirimise ohu olemasolu ja kuues ühenduse ettevõtjatele kahjulike tagajärgede tekkimise ohu olemasolu.

Suhkruturu ühise korralduse häirimise ohu olemasolu

- 65 Esiteks väidab Madalmaade valitsus, et arvestades EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooni korra alusel imporditud suhkru minimaalseid koguseid, ei esinenud mingit raskust ÜMT otsuse artikli 109 lõike 1 tähenduses.

- 66 Selles osas tuleneb vaidlustatud määruse esimesest ja kolmandast põhjendusest, et komisjon tuvastas EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooni korra alusel ÜMT-st pärineva suhkru impordi „väga jõulise kasvu” olemasolu alates aastast 1997 ja et turukorralduse toimetamist ohustas „tugev tasakaalust väljaviimine”. Määruse kolmas põhjendus toob selles osas välja:

„suhkrutarbimine ühenduse turul on muutumatu; järelikult sunnib iga madalama kui sekkumishinnaga ühendusse teostatud suhkruimport ekspordima vastava koguse ühenduse suhkrut, mida ei suudeta sel turul läbi müüa; selle suhkru eksporditoetused tasutakse ühenduse eelarvest (käesoleval ajal ligikaudu 520 eurot tonni kohta). Selle ekspordi maht on piiratud GATT-i lepingutega ja seega vähendab import võimalust ekspordida suhkrut kvoodi piires; selle probleemi lahendamiseks tuleb ette näha ühenduse tootmiskvootide vähendamine”.

- 67 Tuleb meenutada, nii nagu Euroopa Kohus on leidnud eespool viidatud kohtuotsuse Emesa Sugar punktis 56, et juba aastal 1997 esines ühenduse peedisuhkru tootmises ühenduses tarbitud koguste suhtes ületootmine, millele lisandus AKV riikidest pärineva roosuhkru import, et rahuldada selle kauba erinõudlust ja täita WTO lepingutest tulenevat kohustust importida teatud kogus suhkrut kolmandatest riikidest. Lisaks sellele oli ühendus samuti kohustatud suhkrueksporti eksporditoetuste vormis ja nimetatud lepingute piires subsideerima. Komisjon võis sellistes tingimustes, ja arvestades ÜMT-st pärineva suhkru impordi kasvava tõusuga alates aastast 1997, õiguspäraselt hinnata, et selle toote ühenduse turule pääsev iga täiendav kogus, isegi kui see on ühenduse tootmise suhtes minimaalne, sunniks ühenduse institutsiooni eksporditoetuste summasid ülaltoodud piirides tõstma või Euroopa tootjate kvoote vähendama, mis oleks häirinud suhkruturu, mille tasakaal oli niigi ebakindel, ühist korraldust ja oleks olnud vastuolus ühise põllumajanduspoliitika eesmärkidega.

- 68 Madalmaade valitsus ei ole seega tõendanud, et komisjon tegi ilmse kaalutusvea, kui leidis, et ÜMT päritolustaatusega suhkru import oli aastatel 1997–1999 oluliselt kasvanud ja et see kasv, isegi kui see oli ühenduse tootmise suhtes minimaalne, kujutas endast „raskusi” ÜMT otsuse artikli 109 lõike 1 tähenduses.
- 69 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa põhjendamatusesse tõttu kõrvale lükata.
- 70 Teiseks tuleneb vaidlustatud määruse kolmandast põhjendusest, et „iga madalama kui sekkumishinnaga ühendusse teostatud suhkruiport sunnib eksportima vastava koguse ühenduse suhkrut, mida ei suudeta sel turul läbi müüa”.
- 71 Nagu märkis Madalmaade valitsus, ei ole komisjon tõendanud, et ÜMT päritolustaatusega suhkrut imporditi ka tegelikult madalama kui ühenduse turul kehtiva sekkumishinnaga. Komisjon tunnistas oma kirjalikes märkustes ka ise, et selles suhtes tugines ta „kahtlusele”.
- 72 See asjaolu ei puuduta siiski vaidlustatud otsuse õiguspärasust, võttes arvesse teises, kolmandas ja viiendas põhjenduses esitatud motiveeringut, mis käsitles ühest küljest suhkruturu ühise korralduse toimimise häirimise ohtu ja teisest küljest kahju, mida vaidlusosalune import suhkrusektori ühenduse tootjatele võis tekitada.

- 73 Isegi eeldusel, et asjaomane import ei toimunud sekkumishinnast madalama hinnaga, on komisjon vaidlusalust meedet piisavalt põhjendanud, tuues suhkru-tarbimise stabiilsust ühenduses arvesse võttes välja, et ÜMT-st pärineva suhkru impordi kasvav tõus võis tingida subsideeritud ekspordi mahu kasvu, väljendudes ekspordiga seotud kulude ja seega ka ühenduse tootjate toodangumaksu tõusus, või vähendada ühenduse tootmiskvoote. Nagu Euroopa Kohus on juba eespool viidatud otsuse Emesa Sugar punktides 40 ja 56 leidnud, võivad sellised raskused suhkuruturu ühist korraldust häirida.
- 74 Järelikult tuleb esimese väite teine osa põhjendamatusse tõttu kõrvale lükata.
- 75 Kolmandaks vaidleb Madalmaade valitsus vastu vaidlustatud määruse kolmandas põhjenduses sisalduvale komisjoni kinnitusele, mille kohaselt mis tahes täiendav suhkru import „sunnib eksportima vastava koguse ühenduse suhkrut, mida ei suudeta sel turul läbi müüa”, kuivõrd nii suhkru tootmine kui ka tarbimine ühenduses kõigub aastast aastas. Nimetatud valitsus seab samuti kahtluse alla asjaolu, kas kõnealust ekspordi ikka subsideeritakse.
- 76 Selles osas piisab meenutamisest, et ühenduse tootmine ületab suhkru tarbimise ühenduses — fakt, mida Madalmaade valitsus ei vaidlusta — ja et ühendus on muu hulgas kohustatud WTO lepingute alusel importima teatud koguse suhkrut kolmandatest riikidest (eespool viidatud kohtuotsus Emesa Sugar, punkt 56).

- 77 Arvestades suhkruturu küllastunud olukorda ja nagu on leidnud kohtujurist oma ettepaneku punktis 71, ei oma tähtsust asjaolu, et suhkru tootmine ja tarbimine ühenduses võivad aastast aastasse kõikuda.
- 78 Just selle küllastunud olukorra tõttu tõstab mis tahes täiendav EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooni korra alusel teostatud import ühenduse turul suhkru ülejääki ja toob kaasa subsideeritud ekspordi kasvu (vt eespool viidatud kohtuotsus Emesa Sugar, punkt 56).
- 79 Selle viimase punkti osas ei teinud komisjon ilmset kaalutusviga, kui leidis, et ÜMT-st pärineva suhkru impordi tõttu tekkinud eksport on subsideeritud eksport, kuna ÜMT-st pärinev imporditud suhkur, mis astub ühenduse suhkru asemele, tuleb samuti eksportida, et säilitada turgude ühise korralduse tasakaalu.
- 80 Järelikult tuleb ka kolmas osa kõrvale lükata.
- 81 Neljandaks väidab Madalmaade valitsus, et WTO lepingud pakkusid kuni 1. juulini 2000 vaidlusaluse impordi ühendusse lubamiseks piisavalt otsustusruumi.

- 82 Selles osas tuleb märkida, et isegi eeldusel, et täiendav toetusega suhkrueksport, mille võis esile kutsuda ÜMT-st pärinev import, ei küündinud WTO lepingutes fikseeritud summade ja kogusteni, ei ole Madalmaade valitsus tõendanud, et komisjon tegi ilmse kaalutusvea, kui ühest küljest võttis arvesse nimetatud lepingute eesmärki piirata järkjärguliselt eksporditoetusi ja teisest küljest leidis, et EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooni korra alusel teostatud suhkruiimpordi kasv tõstis omakorda eksporditoetuste kogusummat ja oli juba enne 1. juulit 2000 kaasa toonud ühenduse suhkursektori tasakaalust väljaviimise ohu, nagu on leidnud Esimese Astme Kohus oma 14. novembri 2002. aasta otsuses liidetud kohtuasjades T-94/00, T-110/00 ja T-159/00: Rica Foods jt v. komisjon (EKL 2002, lk II-4677, punkt 139).
- 83 Järelikult tuleb esimese väite neljas osa kõrvale lükata.
- 84 Viiendaks, mis puudutab Madalmaade valitsuse poolt väljendatud kahtlusi komisjoni kavatsuse osas vaidlustatud määruse vastuvõtmisel vähendada ühenduse tootmiskvoote, siis piisab, kui tõdeda, et nende väidete toetuseks ei ole Madalmaade valitsus esitanud ainsatki tõendit.
- 85 Seega ei saa esimese väite viiendat osa vastu võtta.

Tagajärjed ühenduse tootjatele

- 86 Vaidlustatud määruse teisest põhjendusest tuleneb, et vaidlusalune import „võib [...] tekitada väga kahjulikke tagajärgi ühenduse suhkrusektori ettevõtjatele”.
- 87 Vastupidi Madalmaade valitsuse poolt oma esimese väite kuuenda osa toetuseks esitatud seisukohtadele ei teinud komisjon ilmset kaalutlusviga, kui võttis vaidlusaluste kaitsemeetmete vastuvõtmise põhjendamisel aluseks sellise motiivi.
- 88 Esiteks on selge, et turu ühise korralduse olukorra halvenemine või halvenemise oht võib kaasa tuua tootmiskvootide vähendamise vajaduse ja seega mõjutada otseselt ühenduse tootjate tulu.
- 89 Eksporditoetusi rahastavad suures osas ühenduse tootjad, makstes komisjoni poolt igal aastal kindlaks määratud toodangumaksu. Nii nagu tuleneb ka käesoleva kohtuotsuse punktist 78, võis komisjon õiguspäraselt hinnata, et kõnealune import võis kaasa tuua subsideeritud ekspordi mahu kasvu ja seega ühenduse tootjate poolt tasutava toodangumaksu tõusu.
- 90 Lõpuks, isegi eeldades, nagu väidab Madalmaade valitsus, et teatud tootjad võisid ÜMT ettevõtjatele maailmaturu hinnast oluliselt kõrgema hinnaga C-suhkrut müües

suurt kasu saada, ei ole see mitte ühelegi konkreetsele tõendile tuginev väide selline, mis seaks kahtluse alla komisjoni hinnangu, mille kohaselt sisaldas vaidlusalune import suhkrusektori häirimise ohtu, mis võis eelkõige kaasa tuua eksporditoetuste summa kasvu või tootmiskvootide vähenemise.

- 91 Seega tuleb esimese väite kuues osa põhjendamatus tõttu kõrvale lükata.
- 92 Arvestades eeltoodud kaalutlusi nende kogumis, tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, mis tuleneb ÜMT otsuse artikli 109 lõike 1 rikkumisest ja puudutab kakao- ja suhkrusegude impordi tollijärelevalve mehhanismi

Poolte argumendid

- 93 Madalmaade valitsus järgib kakao- ja suhkrusegude osas oma teise väitega esimese väite toetuseks esitatuga analoogset argumentatsiooni.

- 94 Esiteks heidab ta komisjonile ette seda, et komisjon ei ole tõendanud, et segude äärmiselt piiratud koguste import, mis ei näidanud 1999. aasta jooksul tõusutendentsi, õigustas vaidlusaluse kaitsemeetme vastuvõtmist.
- 95 Järgnevalt ei toeta üksi tõend vaidlustatud määruse neljandas põhjenduses esitatud väidet, mille kohaselt imporditakse neid segusid „madalamate hindadega kui need, millega ühenduse tootjad võivad võrreldavaid kaupu müüa”.
- 96 Madalmaade valitsus väidab samuti, et segude import ei häiri suhkruturu ühist korraldust, kuna määruse nr 2038/1999 artikli 1 lõike 1 kohaselt ei kuulu kakao nimetatud ühise korralduse alla.
- 97 Lõpuks, ka juhul kui tollijärelevalve mehhanism kujutab endast suhteliselt kerget meetet, eeldusel, et tolliamet ei kasuta seda halvavate kontrollide tegemiseks, on selle eesmärk koguda teavet, et otsustada, kas asjaomane import võib turgu häirida. Kaitsemeetme eesmärk on lahendada olemasolev probleem, mitte aga tuvastada elemente, mis sellist meetet õigustaksid. Seega on komisjon süüdi võimu kuritarvitamises.
- 98 Komisjon vastab, et suhkru- ja kakaosegude osas piirdus ta järelevalvemehhanismiga, mis võimaldas tal koguda faktilisi andmeid imporditud koguste ja kasutatud hindade arengute kohta, sealjuures asjaomastele kaupadele impordilitsentsi väljastamist nõudmata. Kuigi on vaieldamatu, et kakao ei kuulu turu ühise korralduse alla, on samuti selge, et kõnealused segud sisaldavad väga kõrget suhkruprotsenti. Järelikult võib ÜMT-st pärinevate segude import suhkrutootjate

puhul omada kahjulikke tagajärgi suhkru müümisele ühenduses tegutsevatele segude valmistajatele.

- 99 Mis puudutab kasutatud hindasid, siis kordab komisjon argumenti, mille kohaselt põhjustab sekkumishinnast madalama hinnaga import ühenduse tootjatele kahjulikku ebaausat konkurentsi, kuna need viimased ei saa oma suhkrut madalama hinnaga pakkuda, arvestades, et nad peavad ostetava suhkrupeedi eest tasuma miinimumhinda.
- 100 Hispaania valitsus esitab samad kaalutlused, mis komisjoni. Ta lisab võimu kuritarvitamise kaebuse osas, et selle kaebuse lükkavad ümber faktid ja et see ei tugine mingil objektiivsel, asjakohasel ja ühilduval tõendil.

Euroopa Kohtu hinnang

- 101 Vaidlustatud määruse artikli 2 alusel kohaldatakse ÜMT päritolustaatusega suhkru- ja kakaosegude vabasse ringlusse lubamise suhtes järelevalvemehhanismi, mis — nagu tuleneb nimetatud määruse üheksandast põhjendusest — peaks võimaldama komisjonil „jälgida tähelepanelikult selle impordi arengut koguste ja hindade osas, tekitamata ettevõtjatele täiendavaid halduskohustusi”.
- 102 Kuigi vastab tõele, et määruse nr 2038/1999 artikli 1 lõikest 1 tulenevalt ei kuulu segud suhkruturu ühise korralduse alla, kujutab nende ÜMT päritolustaatusega ja üldiselt suure suhkrusisaldusega kaupade impordi tõus kõigest hoolimata suhkru-sektori ühise korralduse toimimise häirimise ohtu osas, millega see import võib

mõjutada ühenduse tootjate võimalust müüa suhkrut segude valmistajatele, kes tegutsevad ühenduses.

- 103 Lisaks sellele, isegi juhul kui ei ole tõendatud, et vaidlusalune import toimus madalamate hindadega kui need, mida võisid kasutada ühenduse tootjad, tekitades seeläbi viimastele kahjulikku ebaausat konkurentsi, võis komisjon ilmset kaalutlusviga tegemata sedastada, et see import sisaldas ühise korralduse toimimise häirimise ohtu, nagu on juba leitud suhkruimpordi suhtes käesoleva kohtuotsuse punktis 67.
- 104 Lõpuks ei ole Madalmaade valitsus esitanud ainsatki objektiivset, asjakohast ja ühilduvat tõendit, mis kinnitaks käesolevas asjas võimu kuritarvitamise olemasolu.
- 105 Järelikult tuleb teine väide põhjendamatusse tõttu kõrvale lükata.

Kolmas väide, mis tuleneb põhjendamiskohustuse rikkumisest

Poolte argumendid

- 106 Madalmaade valitsus leiab oma kolmanda väitega, et vaidlustatud määruse esimesest kuni viiendast põhjendusest tulenev motiveering ei ole piisav. See määrus, mille põhjendus on lapidaarne, ei sisalda selgitusi ühegi konkreetse tõendi ega ka aluseks võetud väidetavate „raskuste” põhjuste ega mõju kohta.

- 107 Lisaks sellele on need põhjendused omavahel vastuolus, kuna samal ajal ei saa väita vaidlustatud määruse kolmandas põhjenduses, et täiendav import tingib ühenduse eelarvet koormava täiendava subsideeritud ekspordi, ja sama määruse neljandas põhjenduses, et ÜMT-st pärineva impordi tõttu tekkida võivad ülejääkide kulused katavad täies ulatuses tootjad.
- 108 Seega on arusaamatu mainitud kolmandas põhjenduses esitatud väide, mille kohaselt tekitab iga sekkumishinnast madalama hinnaga suhkru ühendusse importimine ühenduse eelarvele täiendavaid kohustusi.
- 109 Komisjon märgib, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt peab määruse põhjendus olema kohandatud asjaomase õigusakti laadiga ja sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema õigusakti autoriks oleva institutsiooni arutluskäik. Seega ei saa nõuda, et põhjenduses oleks välja toodud faktide enam-vähem täielik hinnang. Komisjon põhjendas vaidlustatud määrust lühidalt, kuid piisavalt: esimene põhjendus toob välja ühenduse suhkruturul tekkinud raskused; järgnevad põhjendused esitavad detailsed põhjused, mille tõttu need raskused võisid tingida turusituatsiooni halvenemise; valitud meetmete laadi on põhjendatud täpselt. Seega on vaidlustatud määruse põhjendused piisavad, et võimaldada Euroopa Kohtul teostada kohtulikku kontrolli.
- 110 Lisaks sellele ei ole vaidlustatud määruse kolmas ja neljas põhjendus omavahel vastuolus, kuna ÜMT-st pärineva suhkru impordi tõus võib ühenduse suhkruotootjatele kaasa tuua kulused, koormates samal ajal ühenduse eelarvet.

- 111 Seesama kolmas põhjendus on täiesti arusaadav: madalama kui sekkumishinnaga teostatud import tekitab ühenduse tootjatele kahjuliku ebaausa konkurentsi, mistõttu need tootjad ei suuda ühenduse turul müüa võrreldavat kogust suhkrut, mis tähendab seda, et see suhkur tuleb eksportida ühenduse eelarvet koormava toetusmaksega.
- 112 Hispaania Kuningriik kaitseb komisjoniga samasugust positsiooni. Ta lisab, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt võib üldise ulatusega õigusakti puhul, nagu ka käesolevas asjas, piirduda põhjendava viitega ühelt poolt terviklikule olukorrale, mis tingis õigusakti vastuvõtmise vajaduse, ja teiselt poolt viitega üldistele eesmärkidele, mille saavutamist selle autor silmas peab. Kui õigusakt tõstab esile asjaomase institutsiooni seatud eesmärgi põhisisu, siis on liigne nõuda erinevate tehniliste valikute täpset põhjendamist. Veelgi enam õigustab seda seisukohta see, et käesolevas asjas omavad ühenduse institutsioonid kompleksse poliitika elluviimiseks vajalike meetmete valikul laia kaalutusruumi.

Euroopa Kohtu hinnang

- 113 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artiklis 253 nõutud põhjendus olema kohandatud asjaomase õigusakti laadiga ja sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema õigusakti autoriks oleva institutsiooni arutluskäik selliselt, et huvitatud isikuil oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjused ja et ühenduse kohtul oleks võimalik teostada kohtulikku kontrolli. Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki olulisi faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuivõrd küsimust, kas õigusakti põhjendus vastab EÜ artikli 253 nõuetele, tuleb hinnata mitte üksnes lähtuvalt selle sõnastusest, vaid samuti selle kontekstist ning asjaomast valdkonda reguleerivate õigusaktide kogumist (vt eelkõige 4. veebruari 1997. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-9/95, C-23/95 ja C-156/95: Belgia ja Saksamaa v. komisjon, EKL 1997, lk I-645, punkt 44, ja 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon v. Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63).

- 114 Nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 28–30, eelnesid vaidlustatud määruse vastuvõtmisele läbirääkimised komisjoni, Madalmaade Kuningriigi ja teiste liikmesriikide vahel.
- 115 Mis puudutab õigusakti sisu, siis tuleb tõdeda, et komisjon tõi vaidlustatud määruse esimeses kuni viiendas põhjenduses välja ühenduse suhkruturul tekkinud raskused — põhjused, mille tõttu võisid need raskused kaasa tuua turu ühise korralduse toimimise halvenemise ja kahjulikud tagajärjed ühenduse tootjatele. Lisaks sellele esitas see institutsioon nimetatud määruse kaheksandas ja üheksandas põhjenduses põhjused, mis tingisid EÜ/ÜMT päritolustaatusega suhkru impordile miinimumhinna määramise ja segude impordi allutamise ühenduse järelevalvemenetlusele.
- 116 Lisaks sellele, nagu on märkinud ka komisjon, ei ole vaidlustatud määruse kolmandas ja neljandas põhjenduses esitatud väited omavahel mingil määral vastuolus, kuna ÜMT-st pärineva suhkru kasvav import võib samal ajal koormata ühenduse eelarvet ja tõsta ühenduse suhkrutootjate kulusid.
- 117 Lõpuks ei tekita vaidlustatud määruse kolmandast põhjendusest arusaamine erilisi raskusi, nagu tuleneb ka esimesele väitele vastuseks antud selgitustest ja eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktidest 66–74.
- 118 Järelikult tuleb kolmas väide põhjendamatuses tõttu kõrvale lükata.

Neljas väide, mis tuleneb ÜMT otsuse artikli 109 lõike 2 rikkumisest

Poolte argumendid

- 119 Madalmaade valitsus heidab oma neljanda väitega komisjonile ette seda, et viimane asetask ÜMT-st pärineva suhkru importijad ühenduse ettevõtjatega võrreldes ebasoodsamasse olukorda, nähes ette, et pakendamata suhkru impordihind CIF-etapis ei või olla sekkumishinnast madalam. Erinevalt ühenduse tootjatest peavad ÜMT-st pärineva suhkru importijad lisama sekkumishinnale nii kaupade ühenduses transportimise kui ka säilitamise ja ladustamise kulud, mis on eriti kõrged, kuna Madalmaade ÜMT-ga mereühendust tagavad laevad kasutavad üksnes Põhja-Euroopa sadamaid. Sellistes tingimustes ei ole ÜMT ettevõtjad enam võimelised ühenduse ettevõtjatega konkureerima.
- 120 Madalmaade valitsus on seisukohal, et kui ÜMT-st imporditud suhkrule hinna alampiiri kindlaksmääramine oli kõigele vaatamata kohane, oleks proportsionaalsuse põhimõttega olnud kooskõlas pigem minimaalse müügihinna, mitte minimaalse impordihinna, määramine. Kuna komisjon nii ei toiminud, ei järginud ta ÜMT otsuse artikli 109 lõiget 2.
- 121 Komisjon vastab, et ühenduse tootjate kaitsmine ei ole iseenesest proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus (vt eespool viidatud kohtuotsus Antillean Rice Mills jt v. komisjon, punkt 54).

- 122 Komisjon on seisukohal, et võetud meetmed ei ületa seda, mis on selle kaitse tagamiseks vajalik. Minimaalse impordihinna kehtestamine tagab konkurentsi valdkonnas võrdsuse ühenduse ja ÜMT tootjate vahel, takistamata samas ÜMT-st pärineva suhkru pääsu ühenduse turule.
- 123 Komisjon avaldab selles osas, et määruse nr 2038/1999 artikli 3 alusel määratakse aasta kaupa kindlaks sekkumishind ühenduse piirkondadele, kus tootmine ei ole puudujäägis, ja tuletatud sekkumishind igale ühenduse piirkonnale, kus tootmine on puudujäägis. Komisjon täpsustab, et viimasena mainitud hind on sekkumishinnast kõrgem, sest sellesse on arvestatud täiendavad kulud, nagu näiteks transpordikulud. Asjaomaste kaitsemeetmete tõttu peab ÜMT ettevõtja, kui ta on otsustanud eksportida oma kaupu ühenduse ülejäägiga piirkonda, kujundama oma hinna vastavalt sekkumishinnale. Juhul kui ta otsustab seejärel müüa oma kaupu puudujäägiga piirkonnas, peab ta nagu iga ühenduse tootja tõstma lõplikku müügihinda, et katta transpordi- ja muud kulud.
- 124 Hispaania valitsus leiab samuti, et minimaalne impordihind, mis on kooskõlas ÜMT otsuse artikli 109 lõikega 2, tagab konkurentsi valdkonnas võrdsuse ühenduse ja ÜMT tootjate vahel.

Euroopa Kohtu hinnang

- 125 ÜMT otsuse artikli 109 lõike 2 kohaselt:

„Esmalt tuleb valida meetmed, mis häiriksid assotsieerimist ja ühenduse toimimist kõige vähem. Need meetmed ei tohi olla ulatuslikumad, kui on tekkinud raskuste lahendamiseks tingimata vaja.”

- 126 Proportsionaalsuse põhimõtet puudutavas osas tuleb meenutada, et selle tuvastamiseks, kas ühenduse õigusnorm on nimetatud põhimõttega kooskõlas, tuleb kontrollida, kas sellega rakendatud meetmed on ette nähtud eesmärgi realiseerimiseks sobivad ja kas need ei ületa seda, mis on selle saavutamiseks vajalik (eespool viidatud kohtuotsus *Antillean Rice Mills jt v. komisjon*, punkt 52).
- 127 Selleks et leevendada ühenduse turul tekkinud raskusi, määrab käesolevas asjas vaidlustatud määruse artikkel 1 kindlaks EÜ/ÜMT kumulatsiooniga suhkru impordi hinna alampiiri, mis vastab „asjaomastele kaupadele kohaldatavale sekkumishinnale”. Nimetatud määruse kaheksandast põhjendusest tuleneb, et „see meede peaks tagama, et imporditud suhkrut ei müüdaks ühenduse turuhinnast madalama hinnaga, ja võimaldab saavutada eesmärgi välistada selle impordi tasakaalust väljaviiv mõju, tagades samal ajal asjaomastele ÜMT ettevõtjatele piisava kasumi ühiku kohta ja EÜ asutamislepinguga ühenduse kaupade ja ÜMT päritolustaatuslega kaupade kasuks kehtestatud sooduskorrast kinnipidamise”.
- 128 Samuti tuleb esmalt rõhutada, et kaitsemeetme enda mõttest tuleneb, et teatud imporditud kaupade suhtes kehtib ühenduse kaupadega võrreldes ebasoodne kord. (eespool viidatud kohtuotsus *Antillean Rice Mills jt v. komisjon*, punkt 54). Sellistes tingimustes ei piisa ÜMT otsuse artikli 109 lõike 2 rikkumise olemasolu tuvastamiseks väitest, et selline kaitsemeede asetab asjaomased imporditud kaubad võrreldes ühenduse kaupadega ebasoodsamasse konkurentsiolukorda. Vastupidi sellele tuleb tõendada, et asjaomane meede ei ole seatud eesmärgi realiseerimiseks sobiv või et see meede ületab seda, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.
- 129 Selles osas ei sea Madalmaade valitsus kahtluse alla hinna alampiiri kui sellist, vaid vaidlustab komisjoni langetatud valiku kehtestada suhkru minimaalse müügihinna asemel minimaalne impordihind, kuna selline valik asetab ÜMT tootjad võrreldes ühenduse tootjatega ebasoodsamasse olukorda, jättes samal ajal esitamata tõendid ja

isegi üritamata esitada tõendeid, mis kinnitaksid, et see valik on komisjoni seatud eesmärgi realiseerimiseks ilmselt sobimatu.

- 130 Nagu leidsid komisjon ning kohtujurist oma ettepaneku punktides 107–109, piisab tõdemusest, et neljas väide tugineb vaidlustatud määruse artikli 1 lõike 1 väärar mõistmisel.
- 131 Selle sätte kohaselt peaks juhul, kui EÜ/ÜMT päritolu kumulatsiooniga suhkrut imporditakse ühenduse puudujäägita piirkonda, impordihind olema sekkumishinnaga võrdne või sellest kõrgem, ja juhul, kui seda imporditakse ühenduse puudujäägiga piirkonda, peaks impordihind olema tuletatud sekkumishinnaga võrdne või sellest kõrgem.
- 132 Sellistes tingimustes, kui ÜMT ettevõtja otsustab eksportida oma kaupu ühenduse puudujäägita piirkonda, peab ta kujundama oma hinna vastavalt sekkumishinnale, arvestades, et juhul, kui ta otsustab seejärel müüa oma kaupu puudujäägiga piirkonnas, peab ta nagu iga ühenduse tootja kandma oma kauba puudujäägiga piirkonda transportimise kulud. Seevastu juhul, kui ÜMT tootja otsustab eksportida oma kaupu ühenduse puudujäägiga piirkonda, on tal oma hindade osas võimalik juhendada tuletatud sekkumishinnast, mis on kõrgem kui sekkumishind.
- 133 Kuna ka neljandat väidet ei saa vastu võtta, tuleb hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- ¹³⁴ Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Madalmaade Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud jätta tema kanda. Sama artikli lõike 4 kohaselt kannab Hispaania Kuningriik oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Madalmaade Kuningriigilt.**
- 3. Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda.**

Allkirjad